

нагрузки. Обоснованы направления усовершенствования налогового стимулирования иностранных инвестиций в экономику Украины в условиях финансовой нестабильности.

Ключевые слова: инвестиции, иностранные инвестиции, налоги, налоговая реформа, налоговая нагрузка, налоговое стимулирование, инвестиционный климат.

Olena Ivashko, Iryna Tsybaliuk. Tax Stimulation of Attracting a Foreign Investments in Economy of Ukraine in the Conditions of Financial Instability. In the article the basic results of reformation of the tax system of Ukraine are reflected as a result of tax reform of 2016 year. It is well-proven that estimating efficiency of tax mechanism of bringing a foreign investment is possible probing the tax loading in a country. Determination of term «tax loading» and analysed of indexes of the tax loading is conducted on the subjects of the economic system. Found out dependence between the level of the general tax loading and volume of foreign investments in Ukraine during 2012–2015 years. The place of our country in the world financial ratings of attractiveness of economy and Paying of taxes-2016 are investigational. The necessity of account of foreign experience is well-proven at reformation of the tax system in part of decline of the tax loading. The directions of improvement of tax stimulation of foreign investments in economy of Ukraine in the conditions of financial instability are grounded.

Key words: investments, foreign investments, taxes, tax reform, tax loading, tax stimulation, investment climate.

УДК 336.2.

Микола Карлін – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та оподаткування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Використання пропорційного підходу до оподаткування в Україні: проблеми та можливі способи їх розв'язання

У статті проаналізовано основи пропорційного (лінійного) підходу до реформування податкової системи України в сучасних умовах, указано на його недоліки та запропоновано способи запровадження прогресивності в податковій системі України з урахуванням досвіду зарубіжних країн. Це забезпечить дотримання принципу справедливості, якого поки не дотримується влада країни.

Ключові слова: пропорційні податки, справедливість в оподаткуванні, прогресивні податки, податкова реформа, податкова система України, Податковий кодекс України, Європейський Союз, Словаччина.

Постановка наукової проблеми та її значення. В умовах ринкової трансформації економіки постсоціалістичних країн особливої гостроти набуває проблема дотримання соціальної справедливості взагалі та в оподаткуванні зокрема, оскільки в умовах соціалізму диференціація за доходами була невеликою. За роки незалежності розрив у доходах заможних верств населення й більшості простих людей зріс вище будь-яких меж, допустимих для постсоціалістичної країни, що спричиняє зростання соціальної напруженості в суспільстві, яка у 2014–2016 рр. зросла до критичної межі. Способом розв'язання вказаної проблеми в Україні могло б стати запровадження прогресивності в оподаткуванні, чому поки що не приділяється належна увага у фінансовій науці, оскільки в оподаткуванні домінує лінійний підхід.

Аналіз досліджень із цієї проблеми. Значний внесок у дослідження реалізації принципів оподаткування в Україні зробили такі вчені, як В. Андрущенко, О. Василик, В. Вишневський, О. Данілов, Т. Єфіменко, Ю. Іванов, С. Каламбет, Т. Калінеску, І. Крисоватий, І. Луніна, А. Луцик, В. Мельник, Л. Сідельникова, О. Сидорович, А. Соколовська, В. Федосов, К. Швабій, С. Юрій, П. Юхименко, Ф. Ярошенко та ін. Водночас сьогодні вимагає додаткових досліджень щодо форм реалізації принципу справедливості в оподаткуванні в умовах соціально-економічної кризи в державі.

Перетворення у 2015 р. України в найбіднішу країну Європи вимагає запровадження нових підходів до оподаткування в нашій країні, які б дали змогу частково зняти соціальну напруженість у суспільстві та

відновити соціальну справедливість (хоча б при використанні податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) і податку на додану вартість (ПДВ)).

Мета й завдання дослідження. Мета статті – доведення помилковості використання пропорційного принципу та обґрунтування необхідності використання прогресивності в оподаткуванні в Україні в умовах соціально-економічної кризи й виходу з неї. Причому це повинно стосуватися не лише прямих, а й непрямих податків, зокрема податку на додану вартість. Це, на нашу думку, дасть змогу зменшити соціальну напруженість у суспільстві, яка у 2015 – на початку 2016 рр. катастрофічно зросла, а довіра населення до Уряду та Верховної ради України практично втрачена.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. Процес унесення змін до Податкового кодексу України в кінці 2015 р. засвідчив, що в теорії та практиці нашої країни домінує прихильність до лінійного підходу до оподаткування, суть якого полягає у встановленні єдиних ставок основних податків для фізичних і юридичних осіб. Важливо зрозуміти причини такого явища, оскільки це суперечить основним принципам оподаткування, та запропонувати способи застосування деяких елементів прогресивності при реформуванні Податкового кодексу України, наміченого на першу половину 2016 р. Для цього важливо проаналізувати основні моделі реформування податкової системи України, які пропонувалися у 2015 р.: модель Н. Яресько; модель Н. Южаніної; модель Ю. Луценка (4–10 %); компромісний варіант оподаткування, закладений у кінці 2015 р. в Податковий кодекс і в Державний бюджет 2016 р.

Основний недолік усіх цих моделей, на наше переконання, – це використання лінійного підходу до встановлення ставок основних податків. Останнє можна пояснити необхідністю боротьби з «тінізацією» української економіки, оскільки лінійні податки для цього, як вважається, більш доцільні, ніж прогресивні. Водночас досвід розвинутих країн, насамперед Скандинавських, свідчить, що й при високому рівні оподаткування та його диференціації можна мінімізувати тіньову економіку в країні. Для цього, передусім, треба добитися максимальної справедливості в розподілі зібраних податків. Останнього поки не вдається досягнути в Україні, оскільки рівень корупційності державного апарату та його надмірна чисельність зводять нанівець усі спроби реформування податкової системи нашої країни. Помилкою уряду А. Яценюка у 2014 р. було зниження заробітної плати й пенсій державним службовцям та прирівняним до них особам на всіх рівнях, що й стало однією з причин різкого зростання корупції, насамперед у контролюючих органах. Запрошення в уряд іноземних спеціалістів, які отримують заробітну плату суттєво вищу, ніж українські урядовці (за даними ЗМІ, до 10 тис. дол. США в місяць), ще більше провокує зростання корупції у вищих ешелонах влади Української держави. У підсумку, ці та інші приклади несправедливості в розподілі суспільних фінансів призводять до зростання соціальної напруженості в суспільстві, яка ще більше посилюється у зв'язку з масовим незадоволенням своїм матеріальним становищем мобілізованих, котрі повертаються із зони АТО. Тому важливо ці проблеми хоча б частково зняти, запропонувати елементи прогресивності під час установаження ставок основних прямих і непрямих податків.

Економічна наука не дає відповіді щодо того, якою має бути оптимальна податкова система. Разом із тим А. Сміт та його послідовники розробили принципи оподаткування, яких намагаються дотримуватись у всіх розвинутих країнах. Серед них – рівність в оподаткуванні; визначеність оподаткування; зручність оподаткування; дешевизна оподаткування. У другій половині ХХ ст. німецькі вчені виокремили чотири групи принципів оподаткування: фіскально-бюджетні; політико-економічні, соціально-етичні та принципи, що стосуються правової й технічної сторін оподаткування. Причому, як справедливо зауважує доктор економічних наук, професор І. Луніна, орієнтація при побудові податкової системи на цілі суто фіскального характеру не дає бажаних результатів [1, с. 64]. Тому податкову реформу в Україні потрібно проводити з урахуванням указаних принципів. Водночас, зважаючи на масове збідніння населення України у 2014–2015 рр., серед принципів оподаткування на перше місце виходять соціально-етичні, оскільки надмірно загострюється проблема справедливості в розподілі податкового тягаря між бідною більшістю й заможною меншістю.

Соціально-етичні принципи передбачають передусім забезпечення справедливості в розподілі податкового тягаря. Проте не існує однозначної відповіді на питання, який його розподіл є справедливим, а який – ні. Одноставна наукова думка лише стосовно визнання справедливою вимоги забезпечення загального характеру оподаткування (залучення всіх платоспроможних осіб до сплати податків) та рівності всіх громадян як платників податків перед законом [2, с. 91].

Автори підручника з податкового менеджменту наголошують, що бюджетна й податкова політики держави повинні будуватися на засадах перерозподілу податкових платежів між платниками з різними

можливостями. Це означає, що сама думка про «подібність в оподаткуванні» хибна й неспроможна [3, с. 302].

Ураховуючи принцип соціальної справедливості в оподаткуванні, треба мати на увазі й висновок М. Туган-Барановського, що ні теорія граничної корисності, ні трудова теорія не в змозі пояснити соціальну теорію розподілу. Підхід видатного українського вченого протистояв так званому агрегованому підходу класиків і марксистів, які розглядали цю проблему на рівні міжкласового поділу суспільного продукту [4, с. 241]. Крім того, проблема розподілу поставлена М. І. Туган-Барановським, передусім, у залежність від сили різних соціальних класів у їх протистоянні. Виходячи з цих методологічних засад до розуміння принципу справедливості, важливо проаналізувати сьогоднішню ситуацію в Україні.

У період фінансово-економічної кризи (період довгострокового спаду економічної активності) доцільно проводити стимуляційну фіскальну політику, що ґрунтується на кейнсіанській моделі антициклічного регулювання та використанні прямого прогресивного оподаткування як провідної форми стабілізаційного регулювання.

Реалізувати функцію економічного регулювання й стимулювати ділову активність на макрорівні доцільно за рахунок податку на прибуток, податку на доходи фізичних осіб, а також через оптимізацію механізму податкових пільг.

Здійснення фіскальної функції на макрорівні здатне забезпечити пряме оподаткування майна, природних ресурсів у поєднанні з непрямими податками (ПДВ, акцизи, мито) [5, с. 25].

Дослідження доктора економічних наук Д. П. Мельничука щодо функціонування людського капіталу в нашій країні в сучасних умовах дали йому підставу зробити такі висновки: через застарілість виробничих технологій та за низький попит на кваліфіковану працю більшість працюючих не володіє сильною переговорною позицією, а отже, і важелями впливу в торгах за ціну на свою працю. Високий рівень безробіття на тлі превалювання попиту на низькокваліфіковану працю загострює конкурентну боротьбу за наявності робочого місця, змушуючи працюючих погоджуватися на більш низьку, а нерідко й гранично низьку заробітну плату [6, с. 21]. Тому дуже обережно потрібно використовувати словацьку модель оподаткування в Україні, побудовану на засадах крайнього лібералізму, від якого розвинутий світ починає відмовлятися, оскільки він призводить до надмірної диференціації в доходах громадян.

Під час проведення реформування податкової системи України з урахуванням словацького досвіду треба мати на увазі попередження ряду відомих українських фінансистів про те, що розвиток соціально-економічних систем та державних фінансів в Україні, постсоціалістичних країнах ЄС і тим більше країнах із розвинутою ринковою економікою має багато відмінних рис. Тому спроби запозичити досвід європейського оподаткування за допомогою накладання прогресивних для об'єднаної Європи податкових механізмів на економіко-інституційне середовище України можуть призвести до негативних економічних і фіскальних наслідків [7, с. 5]. Тому потрібно дуже обережно ставитися до використання так званої словацької моделі реформування оподаткування в Україні. Її основний недолік – неврахування принципу соціальної справедливості при встановленні єдиних ставок ПДФО, ПДВ та ПНП. Подібне характерне й для моделей Н. Ярьсько, Н. Южаніної, Ю. Луценка й компромісного варіанта, прийнятого в кінці грудня 2015 р. Верховною Радою України.

Ключовою зв'язуючою ланкою між справедливістю та ефективністю є оподаткування, особливо прогресивно-прибутковий податок, за допомогою якого дещо згладжується нерівність доходів за рахунок урізання тих із них, які містяться у верхній частині піраміди доходів [8, с. 57].

Аргументація Міністра фінансів України Н. Ярьсько про те, що в її проекті є певний диференційований підхід до сплати ПДФО навіть за єдиною ставкою 20 %, оскільки при цьому пропонується неоподаткований дохід для всіх платників податку в розмірі однієї мінімальної зарплати, не є достатньою, оскільки ставка ПДФО не змінюється, а є однаковою для всіх платників. Зі свого боку, це породжує негативне ставлення більшості членів бідного суспільства (а Україна в останні роки перетворилася на найбіднішу країну Європи), оскільки і бідні, і багаті сплачуватимуть ПДФО за єдиною ставкою. Виходом із цієї ситуації був би перехід до прогресивної системи оподаткування доходів громадян. На нашу думку, мінімальна ставка ПДФО повинна складати не більше 10 % (бідні верстви населення вже сплачували цей податок за цією ставкою), базова ставка має перебувати в межах 13–17 % (краще – 15 %, оскільки середній клас уже сплачував ПДФО за такою ставкою), а підвищена ставка повинна бути в межах 19–22 %, бо в сучасних умовах масового зниження доходів заможних верств населення ставка понад 22 % виглядатиме для них надмірною. Доходи високозаможних верств населення доцільно обкладати не за допомогою високої ставки ПДФО, а з використанням підвищених податків на

товари не першої необхідності. Це позитивно сприймається більшістю суспільства, оскільки такий підхід краще дає змогу реалізувати принципи соціальної справедливості в оподаткуванні в бідній країні.

З ухваленням компромісного варіанта, починаючи з 2017 р., коли податок із доходів фізичних осіб (ПДФО) та податок на прибуток підприємств (ПНП) набудуть остаточних значень 17 % (у 2016-му обидва стягуватимуться за ставкою 18 %), загальний рівень податкових ставок в Україні буде одним із найнижчих серед країн-сусідів. Це, безумовно, піде на користь державі та її конкурентоспроможності [9]. Якщо уряд знаходитиме кошти для компенсації недоїмки не в закритті шкіл і лікарень, відправленні вчителів пенсійного віку на заслужений відпочинок чи зменшенні видатків на оборону, а в заощадженні коштів на держзакупівлях (ті самі товари й послуги за нижчу ціну), урізанні непотрібних видатків (наприклад субсидій збитковим державним підприємствам), ефективнішій роботі держапарату (та сама робота за меншої кількості чиновників), то заслуговуватиме на повагу й довіру українців, які в певний момент свідомо почнуть платити податки.

Величезним позитивом вважається бажання влади реформувати Державну фіскальну службу України (податкову й митницю). Відповідні зміни закладено не лише в компромісному Податковому кодексі, а й у програмі реформи ДФСУ, схваленій Міжнародним валютним фондом (МВФ).

ОЕСР з'ясувала, що, перерозподіляючи податковий тягар від прямих податків (на прибуток, на доходи чи ЄСВ) на користь непрямих (ПДВ та акцизи) й особливо податків на майно, можна прискорити економічне зростання. Тобто в Україні при зниженні ПДФО, а також ЄСВ потрібно підвищити податок на майно насамперед заможних верств населення, щоб дотриматися принципу справедливості в оподаткуванні. Чомусь на цей момент не звернуто належної уваги ні в проекті Н. Южаніної, ні в проекті Н. Ярьсько, ні в проекті Ю. Луценка, ні в компромісному варіанті. Але важливо, щоб податок на майно в Україні сплачувався залежно від його вартості, а не площі. Такий підхід використовується в більшості країн Європейського Союзу.

Запропонована Верховною Радою та Міністерством фінансів України єдина ставка ПДВ також порушує принцип соціальної справедливості. У тій же Словаччині після поразки уряду М. Дзурінди й І. Міклоша на виборах у 2006 р. для відновлення соціальної справедливості довелося на низку товарів широкого вжитку вводити знижену ставку ПДВ у розмірі 10 % [10, с.191], що доцільно зробити й в Україні, хоча деякі вчені говорять про трохи вищу ставку. Розрахунки доктора економічних наук, професора Т. В. Паєнтко свідчать, що в Україні стандартну ставку ПДВ доцільно залишити на рівні 20 %, а знижену ставку на продукти харчування – у розмірі 12,8 % [11, с. 17]. Для компенсації можливих утрат бюджету від цього важливо змінити алгоритм відшкодування ПДВ експортерам сировини, знижуючи щорічну норму відшкодування на 1 % (у 2017 р. – 19 %, у 2018 р. – 18 % і т. д.). Базову норму відшкодування у 20 % залишити лише для експортерів товарів із високою часткою доданої вартості.

Стосовно значного зниження ставки ЄСВ, передбаченого в аналізованих проектах (поки прийнята ставка 22 %), варто б зауважити, що це потрібно робити поступово, із лагом не більше 5 % у рік, оскільки в іншому випадку слід очікувати значного недофінансування державних соціальних фондів України, передусім Пенсійного [12, с. 104].

За розрахунками Н. М. Іванчук, рекомендована сукупна ставка єдиного соціального внеску на рівні 26 %, у тому числі 22,4 % – для роботодавців і 3,6 % – для найманого працівника [13, с. 16]. ПДФО запропоновано справляти за ставками 13, 15, 17, 25 та 40 %. На нашу думку, ставку ПДФО в розмірі 40 % вводити недоцільно, краще обкладати доходи заможних громадян підвищеними непрямими податками при купівлі ними престижних товарів (автомобілів, яхт, дорогоцінних металів, картин тощо), а також товарів, потрібних для їхнього відпочинку. За дослідженнями Н. М. Романчук, значну частину своїх коштів заможні домогосподарства в Україні спрямовують на відпочинок і культуру: для них частка цих витрат утричі вища за відповідну частку всього населення, а витрати на ресторани й готелі становлять 11 % усіх витрат [14, с.15].

Дехто вважає, що більш справедливо було б установити ставку ЄСВ на рівні 26 %, але залишити норму про граничний дохід у розмірі трьох мінімальних зарплат, який дає право на податкову соціальну пільгу. Податкове навантаження на середню зарплату в цьому разі становило б ті самі 34 або 36 % залежно від співвідношення між середньою та мінімальною заробітними платами – трохи нижче від рівня в країнах ОЕСР. Але за відсутності змін в інших сферах, що формують інвестиційний клімат, навіть найсприятливіша податкова система не дасть результату [15].

Було б доцільно розглянути питання про об'єднання всіх державних соціальних фондів у єдиний соціальний фонд, використавши для нього наявну інфраструктуру Пенсійного фонду України. Це дало б змогу спрямувати вивільнені кошти на компенсацію втрат бюджету від зменшення ставок податків.

Важливою умовою досягнення справедливості в суспільстві могло б стати посилення боротьби з тіньовою економікою, рівень якої, за даними Мінекономрозвитку України, у 2014 р. становив 41 % від офіційного ВВП, або 642 млрд грн. Це дало б змогу відносно безболісно для держави зменшити не лише ЄСВ, а й ПНП.

Для виходу з кризи для інноваційних підприємств ставка ПНП повинна бути знижена наполовину, оскільки досвід КНР, інших азійських країн свідчить про потребу подібного оподаткування ПНП і складати в Україні не більше 10 %.

Для збалансування доходів бюджету в результаті зниження ставок основних податків у 2016 р. доцільно провести податкову амністію, яка, за деякими розрахунками [11, с.18], могла б забезпечити державні надходження від 18 млрд грн (при ставці 3 % податку на амністований капітал) до 30 млрд грн (при ставці цього податку в 5 %). Це дало б змогу зменшити й тінізацію економіки України та легалізувати доходи заробітчани, які складають близько 100 млрд грн у рік.

Важливо також посилити боротьбу з корупцією в Україні, оскільки від цього бюджет утрачає сотні мільярдів гривень щорічно. Особливо важливо перебороти корупцію на Донбасі, щоб скоріше відбудувати цей край.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У проектах реформування податкової системи України, запропонованих Н. Яресько (Мінфін України), Н. Южаніною (Верховна Рада України), Ю. Луценко (Блок П. Порошенка), у компромісному варіанті, прийнятому Верховною Радою в кінці грудня 2015 р., наголошено на використанні пропорційного методу в оподаткуванні, але він порушує принцип справедливості в оподаткуванні, оскільки і багаті, і бідні сплачують податки за одними й тими самими ставками.

Зараз в Україні, яка стала у 2014–2015 рр. найбільш бідною країною Європи, доцільно перейти до прогресивності в оподаткуванні. Ураховуючи пропозиції багатьох учених нашої держави та аналіз зарубіжного досвіду, ставки основних податків в Україні у 2016 р. повинні бути такими: ПДФО – 10, 15 і 20 %; ПДВ – 10 і 20 %; ПНП – 10 і 20 %; ЄСВ – 36 % у 2016 р., 31% – у 2017 р., 26 % – у 2018 р., 20 % – у 2019 р.

ЄСВ, за прикладом багатьох країн ЄС, ми розглядаємо як податок, оскільки він утратив основні функції збору й набув ознак податку. Тим більше, що ЄСВ зараз адмініструє Державна фіскальна служба. У цьому контексті доцільно розглянути питання про об'єднання всіх державних соціальних фондів у єдиний соціальний фонд, використавши для нього наявну інфраструктуру Пенсійного фонду України.

Важливо змінити алгоритм відшкодування ПДВ експортерам сировини, знижуючи щорічну норму відшкодування на 1 % (у 2017 р. – 19 %, у 2018 р. – 18 % і т. д.). Базову норму відшкодування у 20 % залишити лише для експортерів товарів із високою часткою доданої вартості.

Для відновлення справедливості в Україні в умовах кризи оподаткування доходів заможних верств населення повинно здійснюватися за рахунок підвищених ставок ПДФО, а також підвищеного ПДВ на престижні товари й товари для відпочинку.

Джерела та література

1. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин : монографія / І. О. Луніна. – К. : Наук. думка, 2006. – 432 с.
2. Соколовська А. М. Основи теорії податків : навч. посіб. / А. М. Соколовська. – К. : Кондор, 2009. – 326 с.
3. Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент : підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К. : Знання, 2008. – 525 с.
4. М. І. Туган-Барановський: вчений, громадянин, державотворець. До 150-річчя від дня народження / В. Геєць, В. В. Небрат, Н. А. Супрун та ін. ; відп. секр. В. Небрат. – К. : Наук. думка, 2015. – 362 с.
5. Сідельнікова Л. П. Податкові та позичкові фінанси: фіскальна філологія вибору : монографія / Л. П. Сідельнікова. – Херсон : Гринь Д. С., 2010. – 436 с.
6. Мельничук Д. П. Людський капітал: пріоритети модернізації суспільства у контексті поліпшення якості життя населення : автореф. дис. ... д-ра. екон. наук 08.00.07. – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика / Мельничук Дмитро Петрович. – К. : ІДСД НАН України, 2015. – 40 с.
7. Юрій С. І. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні : монографія / С. І. Юрій, А. І. Крисоватий, Т. В. Кошук – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 292 с.
8. Андрущенко В. Л. Фінансова думка заходу в ХХ столітті (теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів) : монографія / В. Л. Андрущенко. – Львів : Каменяр, 2000. – 303 с.

9. Шавалюк Л. Податкова реформа. Кульмінація / Л. Шавалюк // Український тиждень. – 2015. – № 50. – С. 8–9.
10. Карлін М. І. Фінансові системи країн Центрально-Східної Європи : навч. посіб. / М. І. Карлін, І. О. Балак. – Луцьк : Надстир'я, 2012. – 500 с.
11. Паєнтко Т. В. Фіскальне регулювання фінансових потоків в інституціональній економіці : автореф. дис. ... д-ра. екон. наук : 08.00.08. – гроші, фінанси і кредит / Паєнтко Тетяна Василівна. – К. : ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», 2014. – 32 с.
12. Карлін М. І. Встановлення ставок основних податків на основі принципу прогресивності / М. І. Карлін // Регіональна економіка. – 2015. – № 4. – С. 102–107.
13. Іванчук Н. М. Механізм оподаткування фонду оплати праці підприємств в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Іванчук Наталія Володимирівна. – Львів : ІРД НАН України, 2014. – 21 с.
14. Романчук Н. М. Комплексна оцінка споживчих витрат заможних верств населення : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.07 – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика / Романчук Наталія Миколаївна. – К. : ІДСД ім. М. В. Птухи НАН України, 2015. – 20 с.
15. Башков В. Податкова реформа: як стати святішим від Папи Римського за одним махом / В. Башко // Дзеркало тижня. – 2015. – № 50. – С. 9.

Карлін Николай. Использование пропорционального подхода к налогообложению в Украине: проблемы и возможные способы их решения. В статье проанализированы основы пропорционального (линейного) подхода к реформированию налоговой системы Украины в современных условиях, указываются его недостатки и предлагаются способы введения прогрессивности в налоговой системе Украины с учетом опыта зарубежных стран. Это обеспечит соблюдение принципа справедливости, которого пока не придерживается власть.

Ключевые слова: пропорциональные налоги, справедливость в налогообложении, прогрессивные налоги, налоговая реформа, налоговая система Украины, Налоговый кодекс Украины, Европейский Союз, Словакия.

Karlin Mykola. Using a Proportional Approach to Taxation in Ukraine: Problems and Possible Ways of their Solution. The article analyzes the proportional (linear) approach to reforming the tax system of Ukraine in modern conditions, specified its shortcomings and suggested ways of introducing progressivity of the tax system in Ukraine based on the experience of foreign countries. This will ensure that the principle of justice, which so far does not adhere to the authorities.

Key words: proportional taxes, equity in taxation, progressive taxes, tax reform, tax system of Ukraine, the Tax Code of Ukraine, the European Union, Slovakia.

УДК 336.71:351.82

Віктор Левицький – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Формування механізму управління фінансовою безпекою банківської установи

У статті визначено сутність, головну мету та завдання механізму управління фінансовою безпекою банківської установи. Запропоновано основні етапи формування механізму управління фінансовою безпекою банківської установи як складного процесу, головним завданням якого є виявлення й усунення загроз ефективній діяльності банківської установи за умов економічної нестабільності.

Ключові слова: механізм управління, управління банком, фінансова безпека банку, зовнішні загрози, внутрішні загрози, фінансові інтереси, механізм управління фінансовою безпекою банку.

Постановка наукової проблеми та її значення. Банківська система – важливий елемент фінансово-кредитної системи країни, адже через неї відбувається велика кількість фінансових операцій, які обслуговують усі сфери діяльності держави. У таких умовах істотно збільшується можливість виникнення негативних змін зовнішнього та внутрішнього середовищ банків. Зокрема, істотної шкоди банкам і банківській системі в цілому можуть завдати лобювання інтересів певних суб'єктів бізнесу, непартнерські дії клієнтів, проведення агресивної політики конкурентами, протиправні й непрофесійні дії